

Geachte Mevrouw Van Merken, Beste Lucretia,

Eigenlijk weten we dat u niet op deze *fanmail* zit te wachten. U was altijd al uitgesproken wars van idolatrie. Toch kunnen we uw driehonderdste geboortedag niet geruisloos voorbij laten gaan. Dat komt niet alleen omdat u een van de grootste – zo niet de grootste! – Nederlandse schrijvers van uw tijd was. Uw *Nut der tegenspoeden* uit alweer 1762 was een zakdoek voor menig ontroostbaar lezer; Uw vernieuwde psalmberijmingen zong men uit volle borst, en nog steeds! Uw vaderlandse toneelhelden veroverden de harten van de Amsterdamse schouwburgbezoeker – toen hét podium van vermaak. Uw kwaliteit stond buiten kijf. U was een onbetwiste ster aan het literaire firmament.

Was, u leest het goed. Anno 2021 – het jaar van ons schrijven – liggen de kaarten wat anders. Wie hier in Amsterdam een letterliefhebbende blik om zich heen werpt, wordt getroffen door de herinneringen aan de grote schrijvers van weleer. De bronzen ode aan Nescio in het Oosterpark, het borstbeeld van Multatuli bij de Torensluis en natuurlijk – u kent zijn werk zo goed – Vondel, prins der poëten. Vondel voorop: die loop je echt overal tegen het lijf. Canonieke koppen: bijna allemaal mannen, amper vrouwen. En zelfs u, die toch de bijnaam ‘De vrouwelijke Vondel’ kreeg en zelf zoveel grote vrouwen in uw werken tot leven wekte, schittert in afwezigheid. Lijdt de literatuurgeschiedenis aan geheugenverlies?

Voor deze literaire amnesie wordt naarstig een medicijn gezocht. Wat te denken van een schrijverscollectief (u zou zeggen: leeschgenootschap) Fixdit dat streeft naar meer diversiteit in de letteren. Zij houden de canon kritisch tegen het licht en pleiten voor meer ruimte voor (ten onrechte) vergeten vrouwen. De aandacht gaat wel vooral uit naar *moderne* vrouwen (dames van na u tijd). U viel dus vooralsnog buiten het vizier. We hopen dat daar verandering in komt. Uw meeslepende verzen moeten opnieuw galmen door de toneelhuizen en schouwburgen. Uw troostrijke *Nut der tegenspoeden* verdient het om lezers opnieuw hoop te geven, zeker in deze tijden waarin crisis na crisis zich lijkt op te stapelen.

Wij zullen komend jaar dan ook geen gelegenheid onbenut laten om uw werk weer onder de aandacht te brengen. Met Theater Kwast brengen we in onze serie *Vondel was een Vrouw* dit najaar uw kaskraker weer op de planken: *Jacob Simonszoon de Rijk* (had u eigenlijk al gezien dat daar recent een nieuwe druk van is verschenen?). Het Allard Pierson bewaart sinds mensenheugenis je literaire nalatenschap en stelt uw werk uitgebreid tentoon. In samenwerking met studenten, liefhebbers, lezers, theaterpubliek gaan we ons wentelen in uw literaire nalatenschap. Zo hopen we dat meer fijnproevers zich zullen aansluiten bij onze *fanclub*. Samen dichter-bij Van Merken!

Geïnspireerde groet,

Imre & Lieke